

Dr Czesław Siekierski
Posel do Parlamentu Europejskiego
I Wiceprzewodniczący
Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowni Państwo!
Uczestnicy konferencji BIO Żywność Polagra 2013

Pragnę serdecznie pogratulować instytucjom i organizacjom realizującym program BIO Żywność w ramach, którego zorganizowana została dzisiejsza konferencja, za zajęcie się niezwykle ważnym dla całego łańcucha żywnościowego tematem, jakim jest innowacyjność i funkcjonalność produktów żywnościowych.

Korzystając z okazji chciałbym poruszyć kilka problemów.

1. Gospodarka żywnościowa w Unii Europejskiej, pomimo jej olbrzymiego znaczenia społeczno-ekonomicznego należy do tych sektorów przemysłu, które najmniej inwestują w badania i rozwój. Dla porównania przemysł farmaceutyczny wydaje 20 krotnie więcej, a samochodowy 30 krotnie. Za szczególnie ważne należy, zatem uznać wszystkie projekty mające na celu wprowadzenie na rynek nowych innowacyjnych żywnościowo i technologicznie produktów. W szczególności zaś takich rozwiązań, których przewagi konkurencyjne wynikają z innowacyjnych zmian, w jakości i właściwościach żywnościowych w powiązaniu z produkcją rolniczą, jakością surowca rolnego jak i przetwórstwa. Zmiany te powinny sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi obu tych gałęzi gospodarki żywnościowej, wzmacniając ich konkurencyjność na rynku krajowym i zagranicznym.

2. Konkurencyjność artykułów żywnościowych zależy od wielu czynników. Jakość jest wymogiem niepodważalnym, choć jej kryteria będą zapewne podlegały zmianom w miarę wzrostu oczekiwań i zmian gustów konsumentów. W łańcuchu żywnościowym "od pola do stołu" wytwarzane surowce rolne w gospodarstwach muszą spełniać wymogi sektora przetwórczego, a ten z kolei handlu, aby na końcu pozyskać konsumenta. Podstawowym problemem łańcucha żywnościowego jest osiągnięcie odpowiedniej efektywności ekonomicznej na poszczególnych etapach. Należy stworzyć tu takie warunki dla powiązań, aby zapewnić pewną solidarność ekonomiczną i współodpowiedzialność za końcową, jakość artykułów żywnościowych. Wzajemne zaufanie, ale i kontrola, tak wewnętrzna jak i zewnętrzna to nieodzowne elementy, jakości i sprawności łańcucha żywnościowego.

3. Nowe wyzwania stojące przed sektorem żywnościowym są wynikiem globalizacji rynku światowego. Wprowadzana liberalizacja handlu na szczeblu Światowej Organizacji Handlu (WTO) prowadzi głównie do większego otwarcia rynków europejskich na towary rolne z krajów rozwijających się, czy też artykułów żywnościowych wytwarzanych w dużych zakładach mających często charakter przemysłowy. To otwarcie prowadzi do napływu towarów produkowanych w warunkach, gdzie nie wypełnia się standardów środowiskowych, socjalnych a często też jakościowych, które obowiązują w Unii, co pogarsza konkurencyjność rolnictwa i sektora przetwórczego w Europie. Ważnym wyzwaniem będą rozpoczęte niedawno negocjacje w sprawie utworzenia strefy wolnego handlu między UE a USA.

4. Ostatnia dekada dla rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej okazała się szczególnie korzystna. Zmiany, jakie zaszły zarówno w rolnictwie jak i przetwórstwie, w dużej mierze spowodowane efektywną absorpcją środków unijnych pozwoliły na skuteczne konkurowanie polskich przedsiębiorstw na rynku wspólnotowym i rynkach krajów trzecich. Zwiększający się, co roku udział eksportu w produkcji sprzedanej pozwolił na praktyczne potrojenie wielkości eksportu i osiągnięcie rekordowego poziomu dodatniego salda handlowego w roku 2012 na poziomie ponad 3 miliardy euro.

Należy pamiętać, że w latach 2001-03 wprowadzono liberalizację wymiany handlowej między Polską a UE, tzw. "Podwójne Zero", co przyczyniło się do wzrostu eksportu z Polski do UE jeszcze przed akcesją.

Analizując nasz eksport należy brać pod uwagę jego strukturę, gdzie istotny udział stanowią wyroby tytoniowe, alkoholowe, cukiernicze, przetwarzana kawa czy przetwórstwo importowanych ryb.

Jednocześnie pomimo silnej konkurencji, udało się utrzymać wysoki, bo 70% udział produkcji własnej w zaopatrzeniu rynku wewnętrznego. To niewątpliwy sukces oparty na wysokiej, jakości polskich produktów, ich tradycyjnym smaku, oraz dopasowanej do potrzeb konsumentów, ceną.

5. Rynek żywności jest jednak rynkiem bardzo dynamicznym i proste przewagi komparatywne nie są gwarantem rozwoju, a nawet długofalowego utrzymania zdobytych udziałów. Zmieniająca się struktura demograficzna, zmiany kulturowe, edukacja konsumentów generują pojawianie się i szybki rozwój nowych trendów dotyczących zarówno właściwości żywieniowych i funkcjonalności produktów żywnościowych, ze szczególnym wyróżnieniem ich wpływu nie tylko na zdrowie, ale między innymi również na środowisko naturalne. Szybki rozwój rynku produktów ekologicznych i funkcjonalnych wyraźnie potwierdza tą tezę.

6. Za kluczowe, zatem należy uznać wszelkie działania mające na celu zwiększenie przewag konkurencyjnych polskiej żywności w oparciu o innowacyjne produkty żywieniowe, ze szczególnym uwzględnieniem polepszenia ich właściwości prozdrowotnych. Projekt BIOŻYWNOSĆ doskonale spełnia te założenia. Za niezwykle ważne, należy uznać, że realizatorzy projektu nie szukają tylko rozwiązań technologicznych w przetwórstwie, ale pracują również nad stworzeniem trwałych przewag opartych na surowcach rolnych i ścisłym ich powiązaniu z konkurencyjnością i właściwościami produktu finalnego. To gwarantuje, że sukces polskich produktów żywnościowych będzie wspólnym sukcesem polskiego rolnictwa i przetwórstwa.

7. Świat potrzebuje wzrostu produkcji żywności. W tej chwili już 1 miliard ludzi jest w różnym stopniu niedożywiony. Systematycznie rośnie spożycie obecnej populacji, co najwyraźniej widać na przykładzie Chin i Indii. Prognozy demograficzne zakładają, że w 2050 będzie nas 9-10 mld. Szacuje się, że do tego okresu produkcja żywnościowa powinna wzrosnąć o 70-80%, a niektórzy twierdzą, że powinna się nawet podwoić. Równocześnie szacunki mówią o marnotrawstwie żywności na poziomie 20-30%. To wszystko należy wziąć pod uwagę przy formułowaniu założeń polityki żywnościowej w układzie światowym, europejskim, krajowym czy nawet regionalnym. Ekspertci twierdzą, że podstawą naszego wyżywienia powinny być produkty wytworzone w naszej strefie klimatycznej i kulturowej.

Polityka rolna UE ostatnich lat prowadziła do ograniczania produkcji żywności, czego najlepszym przykładem jest nieudana reforma rynku cukru. Nowa WPR przyjmowana na lata 2014-2020 ma zbyt dużo elementów kontynuacji i nie wzmacnia konkurencyjności rolnictwa europejskiego wprowadzając tzw. zazielenienie, które ma służyć poprawie stanu środowiska i przeciwdziałać zmianom klimatycznym. Zakładane zmiany mogą przynieść zwiększone obciążenia administracyjne dla rolników i zmniejszenie konkurencyjności sektora rolnego, co przełoży się także na konkurencyjność całego łańcucha żywnościowego. Uważam, że w połowie perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 powinniśmy dokonać przeglądu nowej WPR, aby bardziej odpowiadała nowym wyzwaniom.

***

Jestem głęboko przekonany, że dzięki realizacji takich programów jak BIO Żywność, angażujących zarówno świat nauki, przetwórców i rolników, Polska jest i będzie w stanie, konkurować z powodzeniem nie tylko ceną i jakością, ale również innowacyjnością i funkcjonalnością swoich produktów zarówno na rynku UE jak i krajów trzecich.

Życzę Państwu owocnych obrad.

Dr Czesław Siekierski
Posel do Parlamentu Europejskiego
I Wiceprzewodniczący
Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

www.siekierski.pl